

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndc/12/2024
Identifikačné číslo spisu: 1020201753
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1020201753.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, Kysucké Nové Mesto, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, zastúpeného A. Š., proti žalovanej obchodnej spoločnosti 1/ Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, a žalovanej obchodnej spoločnosti 2/ IDEAMIX, s.r.o., Bratislava, Prešovská 43, IČO: 46 147 021, obe žalované obchodné spoločnosti zastúpené advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Kohútová Béréšová, spol. s r. o. v skratke AKKB, spol. s r. o., Bratislava, Štefánikova 18, IČO: 54 228 956, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 13C/44/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je d ô v o d n ý.

Na prejednanie sporu je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „Krajský súd“) podaním z 12. marca 2024 označeným ako postúpenie sporu postúpil spor podľa ust. § 43 ods. 1 CSP vo veci vedenej pod sp. zn. 13C/7/2020 o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (§ 301 a nasl. CSP) na Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „Mestský súd“). V podstatnom uviedol, že v zmysle § 9 zákona č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom od 25. júla 2023 (ďalej aj „zákon č. 261/2023 Z. z.“) je od 25. júla 2023 na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach príslušný Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „Mestský súd“). Článkom II zákona č. 261/2023 Z. z. s účinnosťou od 25. júla 2023 súčasne došlo k novelizácii Civilného sporového poriadku vypustením ust. § 31 a § 301 až § 306 CSP upravujúcich konanie krajského súdu vo veciach abstraktnej kontroly a k prijatiu prechodných a záverečných ustanovení v §471e CSP k úpravám účinným od 25. júla 2023 v nasledovnom znení: „konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohoto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023, to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Z citovaného ustanovenia CSP a novoprijatého zákona č. 261/2023 Z. z. je nesporné, že príslušnosť krajského súdu určená pôvodne § 31

CSP, sa s účinnosťou od 25. júla 2023 zásadne zmenila, pričom zákonom nastolená zmena, podľa názoru Krajského súdu, zasiahla aj do konaní začatých pred jej účinnosťou. Uvedený záver vyplýva z intertemporálnych ustanovení § 471e CSP, časť vety za bodkočiarkou, ktorá určuje výnimku zo zásady dokončenia vecí súdom príslušným v čase začatia konania a aplikuje novú procesnú normu aj na neskončené (t. j. skôr začaté) konania. Je teda zrejmé, že zásada dokončenia vecí pôvodne príslušným súdom neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Právnou úpravou nastolenou zákonom č. 261/2023 došlo k nesporne k prechodu súdnictva z Krajského súdu, ako pôvodne vecne a miestne príslušného súdu prvej inštancie, na iný (prvoinštančný súd), ktorá skutočnosť zakladá potrebu aplikácie novej procesnej normy aj na neskončené konania o abstraktnej kontrole, začaté podľa § 31 CSP pôvodne na Krajskom súde. Krajský súd uzavrel, že „so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy ...s účinnosťou od 25. júla 2023 je na konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach vecne, miestne a kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava IV (§ 9 písm. a/ zákona č. 261/2023 Z. z.)“.

2. Mestský súd Bratislava IV s postúpením sporu nesúhlasil a predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému podľa ustanovenia § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti. Mestský súd mal za to, že Krajský súd si nesprávne vyložil predmetné ustanovenie § 471e CSP za bodkočiarkou. Uvedený výklad by znamenal, že všetky konania o abstraktnej kontrole majú dokončiť súdy podľa § 9 zákona č. 261/2023 Z. z., keďže týmto ustanovením bola založená príslušnosť Mestského súdu Bratislava IV (a Okresného súdu Banská Bystrica a Mestského súdu Košice), čo určite nebol úmysel zákonodarcu, v opačnom prípade by nebolo znenie ustanovenia § 471e CSP formulované tak, ako je vo vete pred bodkočiarkou, podľa ktorého práve krajské súdy majú priority tieto konania dokončiť. Podľa Mestského súdu by sa priečilo účelu zákona č. 261/2023 Z. z. ako aj ústavnému princípu zákonného sudcu, ak by došlo k zmene zákonného sudcu a súdu v už začatom konaní, ak pôvodne príslušný súd nezaniká, a rovnako by nebol naplnený ani účel tzv. súdnej mapy, ktorým bolo zefektívnenie justície a zrýchlenie konaní. Mestský súd uzavrel, že postúpená vec napadla na Krajský súd v čase, keď bol kauzálne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci a nič na tom nemení ani nový zákon č. 261/2023 Z. z., čím nebol daný dôvod na postúpenie neskončenej veci napadnutej na Krajský súd pred 25. júlom 2023. Súčasne poukázal na uznesenie NS SR 7Ndc/63/2023 z 28. februára 2024, ktorý rozhodol v spore s rovnakým predmetom tak, že na konanie je príslušný Krajský súd.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Krajskému súdu v Bratislave príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa ustanovenia § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku, preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 31 písm. a) CSP (v znení účinnom do 24. júla 2023) na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach je príslušný Krajský súd v Bratislave pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave, Krajského súdu v Nitre.

5. Podľa § 9 písm. a) zákona č. 261/2023 Z. z. na konanie v sporoch v spotrebiteľských veciach podľa tohto zákona je príslušný Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

5.1. Podľa § 28 ods. 1 citovaného zákona ustanovenia tohto zákona sa použijú na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023.

6. Podľa § 471e CSP (prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 25. júla 2023) konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do 24. júla 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 24. júla 2023 na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júla 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. Najvyšší súd uvádza, že ako aj Mestský súd správne uviedol, predmetná vec už bola vyriešená

uznesením 7Ndc/63/2023, s právnym záverom ktorého sa plne stotožňuje a na tento aj odkazuje. V predmetnom uznesení Najvyšší súd predovšetkým predostrel, že napriek nie celkom čistému legislatívnemu jazyku aplikovaných prechodných ustanovení (čo argumentačne využil Krajský súd, pozn.) zároveň platí, že

(i) ustanovenie § 471e, za bodkočiarkou CSP nie je v okolnostiach posudzovanej veci nijako významné už len z toho dôvodu, že zákon č. 261/2023 Z. z. nebol súčasťou zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapu zavedenou zákonom č. 150/2022 Z. z., práve ktorým zmenám (prechod výkonu súdnictva z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd) zodpovedá obsah ustanovenia § 471e, za bodkočiarkou CSP. Uvedené nakoniec vyplýva aj z dôvodovej správy zákona č. 261/2023 Z. z. („V súvislosti s novo zavedenou tzv. súdnou mapou toto nebude platiť, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd“). Žiada sa dodať, že v zákone č. 150/2022 Z. z. „o novej súdnej mape“ bol Krajský súd explicitne označený ako kauzálny súd v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach [Čl. II, bod 3. - § 31 písm. b) zákona č. 150/2022 Z. z.], a teda sa na neho nemohli vzťahovať účinky prechodu výkonu súdnictva na iný súd. Správne preto uvádza Mestský súd, že toto ustanovenie sa na danú vec nemôže vzťahovať (aj) z dôvodu, že Krajský súd v dôsledku zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapu nezanikol.

(ii) ustanovenie § 471e, pred bodkočiarkou CSP obsahovo (materiálne) v podstate v zhode s ustanovením § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z. (bod 7.1.) potvrdzuje, že konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach začaté a právoplatne neskončené do účinnosti zákona č. 261/2023 Z. z. sa dokončia podľa doterajšieho/predchádzajúceho predpisu, t. j. tiež v otázke, ktorý súd má vo veci konať a spor rozhodnúť [§ 31 písm. b) CSP v znení účinnom do 24. júla 2023]. Na uvedenom nič nemení ani explicitne nevymedzený odkaz na súd kauzálny príslušný, pretože pokiaľ citované zákonné ustanovenie hovorí o súdoch vecne príslušných podľa stavu do 24. júla 2023 tak označenú vecnú príslušnosť je potrebné chápať ako vymedzenie pôsobnosti na riešenie vecí v prvej inštancii medzi súdmi rôzneho druhu. Ide teda o určenie, či v danej veci majú/mali rozhodovať ako súdy prvého stupňa okresné súdy alebo súdy krajské. Je zrejmé, že v okolnostiach posudzovanej veci bol súdom vecne príslušným do 24. júla 2023 Krajský súd a nie Mestský súd.

(iii) správnosť vyššie uvedeného potvrdzuje tiež obsah prechodného ustanovenia § 28 ods. 1 zákona č. 261/2023 Z. z. (ktorý bol prijatý nie v dôsledku novej súdnej mapy, ale na základe transpozície záväzných aktov EÚ), keďže konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (pôvodne podľa CSP) je podmnožinou konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (podľa zákona č. 261/2023 Z. z.). Pokiaľ toto prechodné ustanovenie viaže použitie ustanovení (celého) zákona na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov začaté po 25. júli 2023, potom sa to nepochybne týka aj ustanovenia § 9 zákona č. 261/2023.

8. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.